Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной апрелиин 9
Вторник
№ 82 (3088)

Сэн 10 мүнгэ.

Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ бүхэреспубликанска соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, 1940 оной хүдөөажахын жэлые отличноор үнгэргэе!

Овощын ба картофелиин баян ургасын түлөө!

Манай республикын түрүү колхозууд болбол хабарай тарилгын урда тээхи эртын хүдэлмэринүүдые эхилээд байна. Бүхы культурануудай тарилгые эрхимээр ба агротехническа богонихон болзорто дүүргэлгэһөө—1940 оной хүдөөажахын жэлэй ба Сталинска гурбадугаар табанжэлэй планиие дүүргэлгын амжалтанууд дулдыдаха ушартай.

„Гурбадугаар табанжэл болбол шухала хэрэглэгдэхэ товарнууд, продуктнуудта ажалшадай эрилтые, байра-байдалай ба культурна эрилтые бүри эхэ хэмжээгээр хангаха ёһотой. Мүнөө зорилго юуб гэхэдэ, советскэ арадай ургажа байгаа эрилтые хүсэд хангагша..., социализмын хүсэнэй бодото һалбаралта, шэнэ, социалистическэ культурын һалбаралтын эхи һуурииие тарюулагша, тиимэ, ажалшадай амгалан байдалые байгуулгада ба культурностииень бэшэлүүлгэдэ байна“ (ВКП(б)-эйн XVIII съездын резолюциһаа).

Советскэ ороной ажалшадай эрилтэнь жэлһээ жэлдэ ургана. Эдэнэр болбол манай полянууд дээрэ ургадаг бүхы продуктнуудые хэрэглэхые эрмэлзэнэ. Эдэ хоол хадаа ассортиментээрээ олониитэ, амтатай ба шэмэтэй байхынь тула овощьнууд тон ехээр хэрэглэгдэнэ. Тиимэһээ, республикын столица—Улан-Удэ городые ба промышленнэ центрнүүдые овощьнууд ба картофелёор, тэрэ шадарайнь районуудай хүсэд хангадаг болохын тула большевистскээр тэмсэхэ хэрэгтэй.

Зүгөөр, үнгэрэгшэ жэлэй практикаһаа харахада, Улан-Удэ город ба промышленна центрнүүдэй, овощьдо хэрэглэлгэнь миил 50-60 процент хангагдаа. Томонууд городууд ба промцентрнүүдые тойрүүлан овощно-картофельно база байгуулха тухайда, партиин XVIII съездын историческа тогтоолые бэелүүлхын түлөө тэмсэл хангалтагүйгөөр ябуулагдаа. Энэ жэлдэ манай республика дотор 3600 гектар овощной культуранууд, 9500 гектар картофель тарюулагдаха плантай. Теэд, даб дээрэ тарилгын үрэһэн тон дутамаг, апрелиин 8-най мэдээгээр, оройдоо 80 процентынь бэлэдхэгдэһэн байна. Республикынгаа столицын ажалшадые овощной продуктнуудаар гол түлэб хангаха ёһотой Тарбагатайн, Иволгын, Кабанскын ба Заиграйн аймагууд хадаа үрэһөө миил 60 процент бэлэдхэбэ.

Гадна, эдэ районуудай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол „овощьнуудые ба картофель тарилга ехэ доход үгэнэгүй, хүдэлмэришэн дутана“ гэжэ шалтаг барьад, энэ хэрэгтэ анхаралаа табидаггүй байһан фактнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Иволгын районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хадаа үнгэрэгшэ жэлдэ огород дээрэһээ тон бага ургаса (дунда жэшээгээр гектарай 30-40 цент. огурцы) хуряагаа. Шалтагаанинь юуб? Эгээ гол шалтагааниинь хадаа—огородно бригадада шухала хэрэглэгдэхэ хүнүүдээр хангаагүй, ургасаа саг соонь хуряажа абаагүй байгаа. Теэд, мүнөөшье тарилгадаа һайн бэлэдхэл үшөө хангаалгүй байна. Кабанскын аймагай, Хандалинска сельсоведэй колхозууд болбол ютагай үтэгжүүлгэнүүдые—шэбхэ, үнэһэ, шубуунай аргал ба минеральна үтэгжүүлгэнүүдые хаанаһаа ёһоор хүсэд бэлэдхээгүй. Мүн Иволгын, Заиграйн ба бусад аймагуудай колхозуудта иимэрхүү байна. Овощь ба картофель тарилгые хэрэгсээхэгүй ябадалда дары эсэс табиха ёһотой.

Энэ жэлдэ овощной культурануудай ба картофелиин ургасые эрид дээшэлүүлжэ, гектар бүриһөө 200 центнерһөө доошо бэшэ овощь ба 100 центнерһөө дээшэ картофель хуряаха зорилго табигдана. Республикын түрүү колхозууд ба овощеводууд болбол энэ зорилго хүсэд бэелүүлэгдэжэ шадагдаха гэжэ, өөһэдынгөө эрхим хүдэлмэреэр харуулаа. Улан-Удэ городые ба республикын промышленна центрнүүдые тойруулан, **картофельно-овощно база байгуулхын түлөө овощеводуудай социалистическэ соревнованиие үүсхэгшэ**—Заиграйн аймагай, Дабаатын сомоной, „Улаан Эрхирик“ колхозой овощной бригада(бригадиранинь орденто нүхэр Цыдыпов) үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриие 225 центнер морковь хуряагаа. Тарбагатайн аймагай, „Победитель“ колхозой огородно бригадын бригадир нүхэр Ферапонт Моисеевич Алексеев болбол 1939 ондо 5 гектар площадьһаа гектарай 236 центнер огурцы абаа һэн. Эрхим жэшээнүүдые харуулагшад манайда тон олон.

Үндэр ургасые эдэнэр яажа түйлааб? Нэгэдэхеэр, түрүү колхозууд ба овощеводууд хадаа тарилгын газарые шэлэлгэдэ тон серьезноор хандана: үһэ голдо дүтэ, шанартай газарта овощь тарина; хоёрдохёор, тарялангдаа эрхим һайн харууһалга хангажа, саг соонь үһална, буртаг үбһэнэйнь түүнэ; гурбадахаар, овощеводствын гол, хүшэр хүдэлмэринүүдые механизировалжа ба социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин үндэр бүтээсые ба эрхим шанарые хангана. Гэхэтэй хамта, баян ургасые түйлахын тула эрхим бэлэдхэл хэрэгтэй.

Мүнөө байгаа үе хадаа овощь ба картофель тарилгын бэлэдхэлэй гол түлэг үе мүн! Поле дээрэ үтэгжүүлгэ хэхэ, канава пубагуудые сэбэрлэхэ ба шэнээр малтаха, үрэһөө сэбэрлэхэ, рассадник, парник бэлэдхэхэ, тарилгын зэбсэгүүдые заһаха г. м. хүдэлмэриие энэ дары дүүргэхэ шухала.

Ойрын үдэрнүүдтэ, ороо һотой тарилганай һүүлээр, овощь тарилга эхилхэ байна. Овощь ба картофелиин тарилгада эрхимээр бэлэдхэлгэ ба тэрэниие богонихон болзорто үнгэргэлгэ—нютагуудахи партийна, советскэ ба газар-тарялангай органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хүндэтэ уялга мүн.

„Томонууд городуудые тойруулан, картофельно-овощно база байгуулга болбол арадай-ажахын угаахэ удхашанартай зорилго болоно. Энэ хадаа районно ба областной организацинуудай юрын лэ оперативна хабаадалсалгаар амжалтатай шиидхэгдэхэ гэжэ хараалжа болохогүй. Зүгөөр, иимэшье хабаадалсалга шухала, теэд энэ хадаа бага гээшэ: Ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй: городые тойроод байһан колхозууд ба совхозуудые серьезно, гүнзэгыгөөр мэдэлгэ, картофельно-овощно база байгуулгада гүрэнэй хандалга, картофелиин ба овощиин үндэр ургаса түйлалгада зориулагдаһан зүб план, энэ планиие бэелүүлхын түлөө большевистскэ тэмсэл хэрэгтэй“—гэжэ „Правда“ бэшэнэ.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлгэһөө—овощын ба картофелиин үндэр ургаса, элдэб продуктнуудай элбэг, баян байлгань бүриин шиидхэгдэнэ!

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэр Озен Шездуевич Шадаровые Бурят-Монголой АССР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссараар баталха тухай

Нүхэр Озен Шездуевич Шадаровые Бурят-Монголой АССР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссараар баталха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
И. БОРСОЕВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин түлөө—Верховно Соведэй Президиумэй член С. ТЫХЕЕВА.

г. Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1940 оной апрелиин 2.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэр Николай Аржеавич Абыковые Бурят-Монголой АССР-эй Элүүрые хамгаалгын Арадай Комиссараар баталха тухай

Нүхэр Николай Аржеевич Абыковые Бурят-Монголой АССР-эй Элүүрые хамгаалгын Арадай Комиссараар баталха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
И. БОРСОЕВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин түлөө—Верховно Соведэй Президиумэй член С. ТЫХЕЕВА.

г. Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1940 оной апрелиин 2.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Улан-Удын пионернүүдэй байшанай хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха тухай

Хүүгэдэй ураһайханай самодеятельностиие эхидхэхэ хэрэгтэ эрхим габьяануудайнь түлөө, Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотануудаар шагнаха:

ФЕОФАН ТИМОФЕЕВИЧ ВЕТЛУЖСКИИЕ—Улан-Удын пионернүүдэй Байшанай директор.

МИХАИЛ СЕРГЕЕВИЧ АРСЕНЬЕВЫЕ—пионернүүдэй Байшанай директорые ураһайханай хүмүүжүүлгээр орологшо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
И. БОРСОЕВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин түлөө—Верховно Соведэй Президиумэй член С. ТЫХЕЕВА.

г. Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1940 оной апрелиин 2.

ОСОАВИАХИМАЙ XIV БҮХЭСОЮЗНА ЛОТЕРЕЙ

ВЦСПС-эй Президиум болбол Осоавиахимай XIV Бүхэсоюзна лотерейн билэдүүдые тараалгадань Осоавиахимай организацинуудта активна туһаламжа үгэхыень бүхы профорганизацинуудые уряалһан тогтоол абаба. Энэ лотерейгээр ороһон зөөри хадаа социалистическэ эхэ ороной обороноодо Советскэ Союзай ажалшадай бэлэдхэлые шангадхалгада ороходо байна.

Билэдүүдые тарааха болзор—1940 оной апрелиин 15-һаа июлиин 15 хүртэр.

Ороной обороноодо ажалшадые бэлэдхэлгээр Осоавиахимай үнгэргэжэ байгаа хэмжээ ябуулганууд тухай докладуудые ба хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэхыень фабзавместкомуудта ба клубуудай правленинүүдтэ дурадхагдаба.

(ТАСС).

БҮХЭСОЮЗНА ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН НЭРЭМЖЭТЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ СОРЕВНОВАНИИЕ ЭМХИДХЭХЭ ТУХАЙ

ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой бюрогой тогтоол

ВКП(б)-эйн Обкомой бюро тогтооно.

1. Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие эхилэгшэ, Гашайн МТС-эй түрүү тракторна бригадын (бригадир нүхэр Ф. Максимов) трактористнуудай үүсхэлые һайшааха.

2. Тарилгын кампаниие жэшээтэ һайнаар үнгэргэлгэдэ, ороонай кампани, бага малнуудые угтажа абалга ба бүрин түлжүүлгые эмхитэйгээр үнгэргэлгэдэ, малажалай тэжээлэй бэхи база байгуулгын ба полеводствын үндэр ургаса абалгые бэлэдхэлгэдэ—бүхы хүдэлмэришэд, трактористнууд ба колхозникууды элсүүлжэ, Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистичэскэ соревнованиие дэлгэрүүлхэ тухайда нүхэр. Максимовай тракторна бригадын хандалгые бүхы тракторна отрядуудта, полеводческо бригадануудта, ефремовскэ ба герасимовска звенонуудта, малажалай фермэнүүдтэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэлгые дары эмхидхэхыень—ВКП(б)-эйн айкомуудай секретарьнуудые уялгааха.

3. Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида бүхы комсомольско организацинуудай активна хабаадалсалга хангахыень ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүхэр Сахьяновта даалгаха.

4. Нүхэр Максимовай тракторна бригадын хандалгые толилохыень ба Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиин ябасые саг үргэлжэ харуулхыень—„Бурят-Монгольская Правда“ газетын редактор нүхэр Креславскиие, „Бурят-Монголой Үнэнэй“ редактор нүх. Бимбаевые, „Бурят-Монгольский Комсомолецын“ редактор нүхэр Балдаевые уялгааха.

***ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой Секретарь* К. БИРЮКОВ.**

Гашайцуудай большевистскэ уялга

Шаралдай, апрель 7. (Манай спецкоррнуудһаа телефоноор ябтаба). Апрелиин 6-най үглөөгүүр, орденто Хонхолойн МТС-тэй социалистическэ соревнованида оролсоһон, Гашайн МТС-эй трактористнууд, тракторна бригадануудай бригадирнууд, механигууд ба агрономууд, прицепщигүүд, учетчигууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр ужам ехэ клубтаа суглараба.

11 час болохотой адали...

—Трактористнууд-максимовцуудай хандалгые зүбшэн хэлсэхэ тухайда асуудалтай энэ совещаниие нээгдэһэндэ тоолоноб,—гэжэ директор Вedений Михайлович Зайцев соносхобо.

Сценэнь ба клубынь, „Максимовскаар ба Платоновскоор ажаллаха“ гэһэн лозунгаар ба тугуудаар шэмэгдэнхэй. МТС-эй ба түрүү трактористнуудай, бригадануудай амжалтанууд ба дутагдалнууд тухай хэлээд, нүхэр Зайцев болбол МТС-үүдэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха, рекордно үндэр бүтээсэнүүдые түйлаха, горючиие максимальнаар экономилхо, сталинска баян ургаса хуряаха хэрэгтэ максимовцууд-трактористнуудай гайхамшагта үүсхэлэй, угаахэ удхашанартай байһыень хэлэбэ.

ВКП(б)-эйн Бүхэсоюзна конференциин нэрэмжэтэ, трактористнуудай республиканска соцсоревнованиие дэлгэрүүлхэ тухай максимовцуудай хандалгые уншагдаһанай һүүлээр, хамта 9 хүнүүд үгэ хэлэбэ.

—Колхозно байгуулалтын бүхэжэөд, хүдөө ажахын механизацилагдаад байхада, бидэнэй урда тон ехэнүүд зорилгонууд табигдана. Тэрэниие бэелүүлхын хэрэгтэ, бидэнэр болбол машинын бүхы техникые, өөһэдынгөө шадабаринуудые хэрэглэжэ, үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ һайнаар ажаллаабди. Республика дотор рекордно бүтээсые түйлажа, бүхы бригадаараа түрүү һуури эзэлээбди!

Саашань, нүхэр Филипп Моисеевич Максимов болбол өөрынгөө ба солото трактористнуудайгаа хэдэн жэлэй хүдэлмэриин опыт ба метод тухай тодорхойгоор хэлэжэ үгэбэ.

—Сталинска баян ургасын, үндэр бүтээсын түлөө трактористнуудай республиканска соревнованида активнаар оролсожо тэмсэхые та бүгэдые уряалнаб,—гээд үгөө дүүргэв.

Удаалуулан үгэ хэлэһэн, участково механик-орденоносец Платонов, тракторна эрхим бригадирнууд Ласточкин, ахалагша агроном Шаманов, эндэхи колхозуудай түрүүлэгшэнэр Петров, Матвеевский ба бусад болбол максимовцуудай гайхамшагта үүсхэлые халуунаар дэмжэһэн ба бүхы МТС-ээрээ республика дотор түрүү һуури эзэлхын тула трактористнуудай соревнованида оролсожо, сусаршагүйгөөр тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлһэн байнад.

Совещаниин нэгэн дуугаар абтаһан резолюциинь гол удха хадаа Бүхэсоюзна партийна конференциин нэрэмжэтэ соревнованида бүхы МТС-ээрээ оролсожо, трактор бүхэндэ энэ оной сезон дотор (дунда жэшээгээр) 650 га хахалха. МТС-эйгээ колхозуудта гектар бүриһөө 13-14 центнер ургаса хуряалгые түйлаха гэһэндэ байна.

Д. Лубсанов.
О. Цыбиков.

Скапа-Флоуда германска бомбардировщигуудай добтолго

Берлин, апрелиин 8. (ТАСС). Үчигэлдэр Скапа-Флоудахи Англиин усан сэрэгэй байрада Германска бомбардировщигууд добтолго хэбэ гэжэ Германиин информационно бюро мэдээсэнэ. Германска самолёдууд болбол Англиин военнэ корабльнууд дээрэ томо калибрын бомбонуудые хаяба. Нэгэ хэды бомбанууднь тудаба. Нэгэ корабльнь хажуу талаһаа гэмтээгдэ, нүгөөдэнь шатаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ город Выборг. (ТАСС-ын фото-клише).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ОТЧЕТНО-ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНАЙ ҺҮҮЛЭЭР...

Бурмонторгын дэргэдэхи эхин партийна организаци (секретарь нүх. Гроссман) болбол өөрынгөө отчетно-һунгалтын суглаан дээрэ, пропагандын ба комсомолой хүдэлмэридэ байгаа дутуу дундануудые гол болгон тэмдэглэһэн байгаа.

Шэнэ һунгагдаһан партбюро болбол дутуунуудаа усадхан, хүдэлмэрөө шэнээр ябуулжа эхилээ. Отчетно-һунгалтын суглаанай һүүлээр, тусхайлан хэлэбэл, партиин историие үзэлгэ ба комсомольско организациин хүдэлмэридэ туһаламжа ба хүтэлбэри үгэлгэнь һайжараа.

Партбюро болбол отчетно-һунгалтынгаа суглаан дээрэ абаһан шиидхэбэри ба районой, городской ба XIV областной партконференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые үдэрбүриингөө хүдэлмэридэ хүтэлбэри болгон, хүдэлмэриингөө план табяад, тэрээнээ бэелүүлжэ байна.

Хэрбээ отчетно-һунгалтын суглаанай үедэ тус парторганизациин олонхи коммунистнуудань партиин историин III-IV главае үзэжэ байһан һаа, мүнөө олонхинь VI главае үзэжэ байна. Жэшээлхэдэ, нүхэд Бомштейн, Гольдберг, Колмакова, Щекатов ба бусад хадаа отчетно-һунгалтын үедэ IV главада хүрөөд байһан аад, мүнөө VI главада хүрэбэ. Теоретическэ хөөрэлдөөнүүд март һарада 6 дахин хэгдээ. Консультант нүх. Калитников болбол тусхайта хүдэлмэрөө регулярнаар ябуулна.

Тэрээнһээ гадна, партбюро болбол коммунистнуудайгаа идейно-теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын түлөө хэрзэргэ хүдэлмэрилдэгыень шалгажа, тэдэндэ ямар туһаламжа хэрэгтэй байһыень элирүүлдэг болобо. Энэ асуудалаар нүхэд Елизаев, Гахаева, Разгильдеева гэгшэдһээ информациинь сонсоһон байна. Эдэнэр хадаа өөһэдынгөө теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө муугаа хүдэлмэрилдэг байгаа.

Отчетно-һунгалтын суглаанай һүүлээр, Бурмонторгын дэргэдэхи партийна организаци болбол агитационно хүдэлмэрөөрөө зарим-хадаа һайжаралтатай болобошье, үшөө хүсэд һайнаар табижа шадаагүй, һунгалтын участок дээгүүр агитаторнуудань мууса хүдэлмэрилнэ. Эдэ дутуунуудаа ябуудундаа заһалга — парторганизациин арюун уялга.

Районой, городской ба XIV Областной партконференцинүүдэй шиидхэбэринүүдые практическа хүдэлмэри дээрээ бэелүүлэн, Бүхэсоюзна партийна конференциие амжалтануудаар угтаха шухала.

Ю. Цыренов.

Үргэнөөр хэлсэжэ байна

Аймаг доторхи эхин парторганизацинуудта, XIV областной партконференциин дүнгүүдые үргэнөөр хэлсэжэ байна. Колхозой парторганизацинуудта конкретно туһаламжа үзүүлхын тулада аймагай партактивһаа хүнүүд эльгээгдээ.

Аймагай партактивай суглаанай һүүлээр, эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай совещани болоһон байна. Мүн агитаторнуудай семинар боложо, XIV областной партконференци дээрэ нүх. Игнатьевай хэлэһэн доклад ба конференциин шиидхэбэринүүдтэй танилсуулагдаа. Агитаторнууд болбол мүнөө фермэнүүд ба бригаданууд дээгүүр агитационно хүдэлмэри ябуулжа байнад. Һанхан Селенгын МТС-эй трактористнууд, механигууд, колхозой түрүүлэгшэнэрэй совещани болоожо, нүх. Игнатьевай доклад ба конференциин шиидхэбэринүүдые тон халуунаар зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой уялгануудые абаһан байна.

Ч. Доржиев —
ВКП(б)-эйн Селенгын айкомой секретарь.

КОМСОМОЛЬСКО ЗВЕНО

Кяхта. (Манай спецкорроһоо). Субагта Харьястын сомоной, „Улаан Субагта" колхозой дэргэдэхи комсомольско эхин организаци (комсоргонь нүхэр Цыбиков Д.) болбол 12 членүүдтэй. Эдэнэр болбол колхозойгоо алибүхы ажалай һалбаринуудта хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө, тус организациин комсомольцууд хадаа 9 хүнээр бүридэһэн ефремовскэ звено эмхидхээд, хүдэлмэрилжэ байна.

Гадна, энэ организаци болбол өөрынгөө суглаан дээрэ ажахын удхашанартай асуудалнуудые хэлсэдэг болоо. Жэшээлхэдэ, һү товарна фермые даагша нүхэр Д. Мункуев гэгшын хэһэн хүдэлмэриин отчет сонособо, хүдэлмэридэнь конкретнэ заабаринуудые үгэһэн байна.

Комсомольцууд нүхэд Цыбиков, Дашиев, Типаева гэгшэд агитаторнуудаар хүдэлмэрилхэ зуураа, өөһэдтөө даалгагдаһан хүдэлмэриие һайнаар ябуулна.

О. Гомбоева.

ДУТУУНУУДАА ДАРЫ УСАДХАХА

(Телефоноор абтаба).

Хоринн аймагай партактивай суглаан болоожо, тэрээн дээрэ XIV областной партконференциин дүнгүүдые ба тэрэнэй шиидхэбэриие дары бэелүүлхын боевой зорилгонууд тухайда хэлсэһэн байнад.

Партийна актив болбол хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриин һулаар ябажа байһые зааба. Илангаяа Хэжэнгын МТС (директорэнь нүх. Абагалдаев) болбол хабарай тарилгада муу бэлэдхэлтэй. 5 тракторнуудые заһабарилжа, Кульска сельсоведэй, *Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо эльгээхэ байһан аад, тэрэнээ* мүнөө хүртэр дүүргээдүй. Тэдэнһээ миил 2 трактор „заһабарилһан аад, вэгэниинь замдаа 3 хоножо хүрөө, нүгөөдэнь зуурал эбдэршоо" гэжэ нүх. Намсараев хэлэнэ. Аймаг дотороо 400 цент. үрһэнэй таряан үшөө хаагдаагүй.

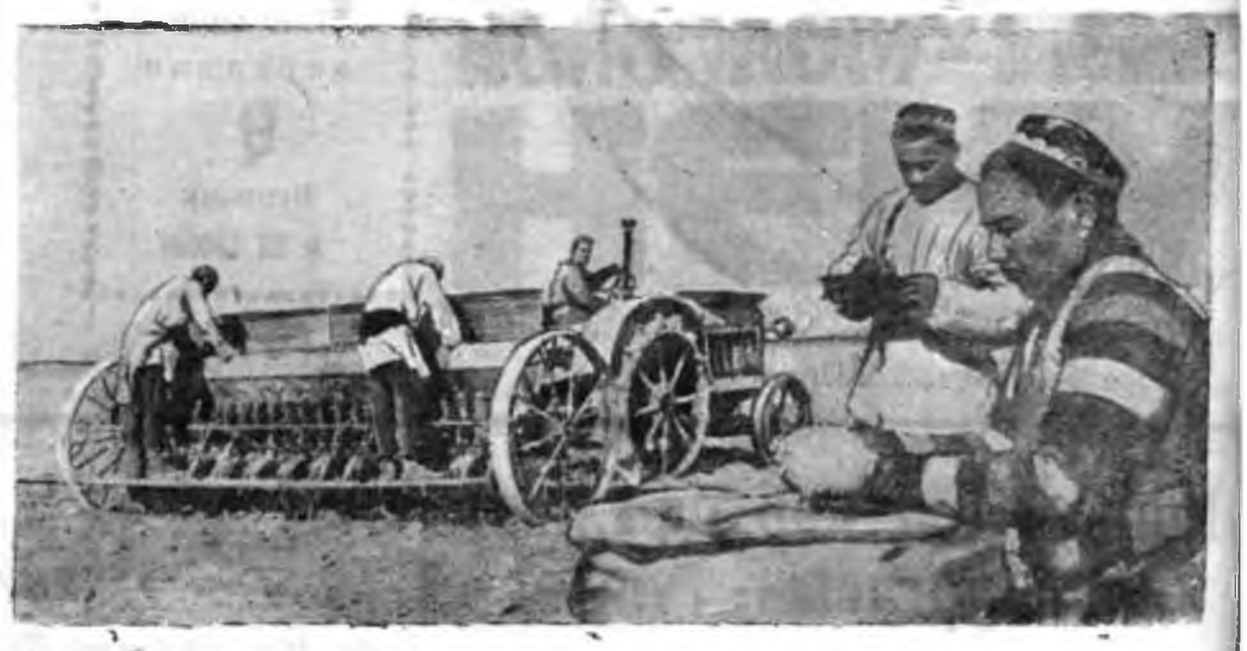
Партийна актив болбол хабарай тарилгын бэлэдхэлдэхи дутуунуудаа дары усадхаха ба областной партийна конференциин шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхыень аймаг доторхи бүхы эхин парторганизацинуудые урялһан байна.

Д. Доржиев.

Табан хоногой курс

Хоринн аймагта, эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай ба колхозой түрүүлэгшэнэрэй 5 хоногой курс (апрелиин 1-5 үдэрнүүдтэ) болоожо дүүрэбэ. Тус курс дээрэ агротехникын хэмжээнбуулгануудтухайда хэдэ хэдэн лекцинүүд уншагдаһан байна. Тэрэшэлэн, хабарай тарилгын үедэ ябуулагдаха политическэ массова хүдэлмэри ба бусад шухала асуудалнуудаар лекцинүүд ба хөөрэлдөөнүүд болобо. Курсда хамта 40 гаран хүн суглараа.

Д. Д.

Узбекистанай колхозууд хабарай тарилга эхилһээр үни болоо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: „Кызыл Юлдуз" колхозой тарилга дээрэ. (ТАСС-ын фото-клише).

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГЫЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Манай социалистическэ малажалые саашадань хүгжөөхэ тухайда партиин XVIII съездын историческа тогтоолые ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй майн пленумэй тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө тэмэсхэдэ, адуу малнуудаа типовой байраар хангаха хэрэгтэ онсо анхарал табиха шухала.

Малажалые хүгжөөлгын гүрэнэй планиие дүүргэдэггүйн гол шалтагаан болбол зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд адуу малай байра барилгые хэрэгсээдэггүй ушар болоно.

Адуу мал муу байра соо байхадаа тураха муудахаһаа гадна, мүн үбшэлдэг ба илангаяа нарай малнуудай үхэдэг ушарнууд олошордог.

1939 ондо Кабанскын аймагта зоотехническэ барилгаар нилээд ехэ хүдэлмэри бүтээгдэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ барингдажа эхилһэн аад, дутуу орхигдоһон 101 объект ба 18 типовой байрануудые шэнээр барижа дүүргээ һэн.

Кабанскын колхозууд планай ёһоор, мүнөө жэлдэ 40 объект шэнээр бариха ёһотой Энэ барилгада хэрэглэгдэхэ 7600 кубометр модо бэлэдхэхэ хэрэгтэй. Мүнөө дулаан болоожо, барилгын хүдэлмэриие эхилхэдэ тааатай зохид саг ерээ. Зүгөөр Кабанскын аймагай колхозууд яаралгүй һууһаар, үнэтэй сагые миил үнгэргэжэ байнад. Бүхы барилгын модоной 40% бэлдэгдэбэ.

Кировай нэрэмжэтэ (Ойнурай сельсовет), «Байкал» (Инкинскын с/совет), „Коминтерн", Ворошиловай нэрэмжэтэ (Корсаковска) ба бусад хэдэн колхозууд малдаа типовой байрануудые барядүй байна.

Теэд, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол шухала хэрэгтэй байрануудые бариха тухайда ямаршье хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

Хүдэлмэришэдэй хүсэн ба морид дутана г. м. элдэбын „шалтагаан" барьад, эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол нимэ шухала хэрэгһээ бэеэ зайсуулха һэдэлгэ гаргадаг байна. Тэдэнтэй зэргэлжэ һууһан ба тон адлихан условитой байһан аад, барилгын модо бэлэдхэлгые ба зөөлгые эмхидхэһэн, мүн, хүдэлмэришэдөөр барилгаяа хангаһан байна. Гадна, зоотехническэ барилгануудые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байһан колхозууд Кабанскын аймагта нилээд олон бии. Жэшээнь, Красноярска сельсоведэй „Майн 1" колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Сычев) болбол үнгэрэгшэ үбэл 35 толгой мориндой дулаан байра бариба. Мүнөө, баһа 35 толгой мориндой байра барижа эхилээ.

Посольско сельсоведэй, Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз 100 толгой кролигуудай типовой байра барьяд, тэрэнэй саад тээ барилгын модо бэлэдхэжэ ба 70 толгой тугалай типовой байра барижа эхилбэ.

Мүн, Таракановска сельсоведэй „Новый путь", Дулаанска сельсоведэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ ба бусад олон колхозуудай барилгынь модон бэлэн.

Эдэ сельсоведүүдэй колхознигууд болбол колхозуудта общественнэ малажалые хүгжөөхэ тухайда парти ба правительствын тогтоолой удхашанарые һайтар ойлгоод, тэдэниие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө большевистскээр тэмэсэнэ.

Барилгын материалые бүрин түгэс бэлэдхэлгын хүдэлмэриие һаяын сагаар дүүргэжэ, хабарзунай сагта зоотехническэ барилгые түргэн методоор ба бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Г. Сибиряк.

ДОЯРКАНУУДАЙ СОЦСОРЕВНОВАНИ

Кяхта. (Манай спецкорроһоо). Усть-Киранай сомоной, „Большевик" колхозой членүүд мартын 26-най үдэр тус сомоной, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудые, малажалай хүгжөөлгэ тушаа социалистическэ соревнованида уриһан байна.

Тэдэнэр хадаа 1940 оной түл абалгые һайнаар үнгэргэхэ, нютагай үүлтэрэй һаамхай үнеэд бүхэнһөө 600-800 литрһээ доошо бэшэ һү һааха тухайда доярканууд хоорондоо соцсоревновани дэлгэрүүлхэ уялга абаба.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид энэ уряалые хүндэтэйгөөр хүлеэгээд, өөһэдөө тодорхой уялгануудые абаһан байха юм.

О. Гомбоева.

НАРАЙ МАЛЫНЬ СЭБЭР БА ДУЛААН БАЙРАТАЙ

Закаменай аймагай, Хуртагын сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой МТФ (тэрээниие даагшань нүх. Нимбу Цибиков) мүнөө жэлэй түлые һайнаар угтан абажа байна. Ферма дээрэнь хамта 100 үнеэд туғаллаха юм. Тэдэнһээ 40 үнеэд туғаллажа, түлынь нэгэшье хорголтогүй, һайнаар түлжэжэ байнад.

Вл. Будаев

ЛОДЫРЬНУУД ХЭНЭЙ АРАДА ХОРГОДОНОБ?

Зэдэ. Гэгээтын сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени болбол лодырьнуудтай тэмэсэнэгүй. Харин, тэдэниие арадаа дахуулаад байна. Жэшээлхэдэ, Мункин Дугаров болбол колхоздоо оройдо ажал хэхээ болиһон, ёһото лодырь мүн. Тэрэ болбол бригадирай нарядые нэгэтэшье дүүргэдэггүй. 1939 он соо олоһон ажалай үдэрынь 80 хүрэхэгүй юм.

Теэд, энэ 1940 он гараһаар[illegible] хэһэн ажалынь гэжэ бүри үгы[illegible]

Гавр. Жербаев.

Латинска Америкын оронуудта США ба Англиин тэмэсэл

Латинска Америка — США-гай империалистическэ булимтаралгын гол ба тусгаар шухала орон мүн. Нью-Йорско банкирнууд болбол Центральна Америкын оронуудта өөрынгөө господствые бүхы арга шадалаараа бэхэжүүлээ. Тэдэнэр хадаа Куба ба Гаитиин, Никарагуа ба Колумбиин эрьенүүд тээшэ хэдэн удаа крейсернүүдые эльгээгээ. Тэдэнэр болбол, тэндэ восстаниинуудые эмхидхэһэн; десантнуудые (сэрэгүүдые) буулгаһан ба тэдэнэй мэдэлдэ ороһоһоо арсагшадые хайрагамгүйгөөр бутасохиһон ба дээрмэдэн хюдаһан байна. Колумбиин зарим территоринууд тэрээнһээ таһалан һалгаагдажа, тэндэ „зависимобэшэ" Панама гэжэ нэрлэгдэдэг орон тогтоһон байна. Никарагуагай территори дээрэ США-гай десантнууд (сэрэгүүд) хорин табан жэлэй торшо соо элдэб аашануудые гаргаа. Одооной президент Франклин Рузвельт хадаа Вильсоной кабинедтэ морской министрэй туһалагшань байһан үедэ, американска арми ба американска флот-сэрэгэй хүсэнүүд болбол хэдэн мексиканска городуудые, мүн Гаити ба Сан-Доминго гүрэнүүдые эзэлһэн байна.

1913 ондо США болбол, Европын оронуудта үритэй байһаншье һаа, өөрынгөө урда зүгэй хүршэнэр тушаа ехэ кредитор (мүнгэ табигша) байгаа. Дэлхэйн дайн болбол урда оронуудта булимталга ябуулхынь тула нью-йоркско банкирнуудта шэнэ аргабайдалые нээһэн байна. Латинска Америкада США-гай мүнгэ оруулгань (вложени) 1913 ондо 1242 млр. доллар байһанаа, 1929 ондо 5587 млр. доллар болоһон гү, али 350 проц. ургаһан байна. Латиноамериканска оронуудай импортдо США-гай нүлөөнь нилээд ургаа.

1928 ондо Герберт Гувер болбол, президентскэ һунгалтануудаа дээрэ илаһанайгаа һүүлээр, Латинска Америкээр аян замда ябаһан байна. Тиихэдэ „Нью-Йорк таймс" газета бэшээ һэн: 1927 ондо США болбол өөрынгөө гурбан главна конкурентнүүдтэ — Англи, Франци ба Германида орходоо ехэ товарнуудые Латинска Америкада худалдаа; үнгэрһэн 8 жэлэй торшо соо нью-йоркско банкирнууд болбол бусад бүхы оронуудай банкирнуудһаа 6 дахин ехэ капиталые Латинска Америкада оруулаа. Энэ үедэ США болбол Латино-американска хорин гүрэнүүдэй арбандүрбэн гүрэндэнь өөрынгөө военно-политическэ гү, али финансова контроль байгуулһан байна.

Дайнай урда тээ Латинска Америкада оруулагдаһан 6 миллиард доллар капиталай 4 миллиард доллар шахуунь Англида хабаатай байгаа. 1930 ондо США ба Англи болбол Латинска Америкада, тухайламжаар, нэжэдэй 5, 5 миллиард доллартай байгаа.

США-гай, Латинска Америкадахи булимтаралгын түргэдэлгэ болбол англо-американска зүрисэлдөө улам хурсадхаа. Английска империализмые Латинска Америкын оронуудһаа түрилгын процесс США-гай зүгһөө хэгдэнэ, тиихэдэнь Англиин империализм хадаа энээниие һаатуулхын тула һэдэлгэнүүдые хэнэ. Тиигэбэшье һаань, энэ процесс хадаа жэл ерэхэ бүри түргэдэжэ байна. 1913 ондо Латинска Америкада абаашагдадаг английска товар американскаһаа ехэ байгаа гэбэл: Аргентинада — 2, 5 дахин, Бразилида — 1, 5 дахин, Чилида — 2 дахин ехэ байгаа. 1929 ондо США болбол Англида орходоо, Аргентина ба Бразилида — 1, 5 дахин, Чилида — 2 дахин шахуу ехэ товар абаашаа.

1929-1933 онуудай дэлхэйн экономическа кризис болбол, США-е бүри шангаар нэрбэһэн байна. Англи болбол дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ ба һүүлээрэнь Латинска Америкада США-гай эзэлһэн позицида эсэргүү добтолохоһон байна. Латинска Америкада Великобритани ба США-гай хоорондын тэмэсэлэй хурсадалга болбол хэдэн зэбсэгтэ конфликтнуудые тохеолдуулһан байна: Парагвай ба Боливиин хоорондын дайн ба бусад. Перу ба Чилиин зэдэй түлөө, Венецуэла ба Мексикын нефтиин түлөө, Боливиин туулган, нефть ба зэдэй түлөө, Бразилиин каучук ба марганецын түлөө тэмэсэл шэнэ хүсэтэйгөөр хурсадаба. Зүгөөр, алдаһан позицияа тахарюулха гэһэн Англиин һэдэлгэнүүд хадаа хэрэгтэй результадуудые үгөөгүй. Тэдэнэр хадаа саг зуурын ба өөдэгүйхэн амжалтануудаар лэ хизаарлаһан байна.

һүүлэй жэлнүүдтэ, США-гай президент Франклин Рузвельт болбол, латино-американска оронуудта „экономическа туһаламжын" зохид тактика хэрэглэн, эдэ оронуудта США-гай позициие үшөө бүри бэхэжүүлээ. Вашингтон болбол таможенна түлбэринүүдые харилсан доошоруулха тухайда хэлсээе, Латинска Америкын 10 гүрэнүүдтэй баталһан байна. Ганса 1937 оной торшо соо, США болбол Урда Америка тээшэ экспортые 50 процентһээ үлүүгээр ехэдхэһэн байна. США-гай капитал болбол Урда Америкын үһан ба агаарай транспортдо, зэд, туулга, селитра үйлэдбэрилгэдэ, консервно-механай промышленностьдо гол һуури эзэлнэ. Эсэстэ, Латинска Америкын бүхы городуудай гурбанай хоер хубинь США-да хабаатай электростанцинуудһаа энерги ба гэрэл абана.

Европодо үүсхэгдэһэн дайнтай дашарамдан, США-гай капитал болбол Латинска Америкын оронуудта тусгаар эршэнтэй ажал ябуулга хэнэ. Банковска бүлгүүдэй орган „Уоллстрит джорнал" болбол сентябрь соо мэдүүлээ һэн: „Европын сүлөө забдагүй байһан ушарһаа, американска фирмэнүүд болбол Латинска Америкада өөрынгөө товарнуудые абаашалгые шангадхаа". Американска хэблэл болбол дайгаар дашарамдан США-да Англиин „сүлөөлжэ үгэһэн" тэдэ рыногуудые хүсэлөөр тоолоно. Республиканска партиин орган „Нью Йорк геральд трибюн" газета болбол, хэрбээ дайнай удаараа һаань, Англиин ба зарим бусад оронуудай сүлөөлһэн рыногууд хадаа жэл бүри 800 миллион долларай американска товарнуудые абаха байна гэжэ мэдүүлнэ. Эдэ хараалажа[illegible]нууд болбол урда оронуудта Англиһаа абаашагдадаг экспортын гол шухала товарнуудай (текстильһээ бэшэнинь) дайнай үедэ хоригдоһон ябалада үндэһэлнэ. 1937 ондо, Англи болбол 186 миллион долларай шулуу нүүрһые, 90 миллион долларай электроаппаратурые ба 76 миллион долларай химическэ зөөри хэрэгсэлнүүдые урда-американска оронуудта абаашаһан байна. Дайнай эхилхэтэй хамта, эдэ товарнууд хадаа гансал Франци ба Британска империин эзэмдэһэн газарнууд тээшэ эльгээгдэдэг болоһон байна.

Дайнай результадта, латиноамериканска оронуудай захилнууд США-да 50 проц. ургаа гэжэ, „Геральд трибюн" газета мэдээсэнэ. Бразили болбол ехэ олон паровозуудые, вагонуудые ба түмэрзамай рельснүүдые США-да захиа. Тэрэ хадаа 4 пассажирска ба 10 товарна пароходуудые США-һаа худалдажа абаа. Буладай американска трест болбол, Бразилида 20 жэлэй саад тээ английска компанида үгтэһэн ба тэдэнээр хүсэд хэрэглэгдээгүй байһан, түмэр рудае болбосоруулхын тула концесси (зүбшөөрэл) абаһан байна. Буладай трест болбол бразильска предприятинуудта 30 миллион доллар оруулха ба жэл соогоо 300000 тонна булад гаргаха хүсэтэй, булад хайлуулгын заводуудые Рио-де-Жанейродо бариха һаналтай байна.

Аргентина болбол США-һаа асарагдадаг хэдэн промышленна товарнуудай хэмжээдэ хизаарлалтые болюулһан тухайгаа соносхобо. США-гай автомобильна, авиационно ба электротехническэ промышленность болбол Аргентина, Бразили, Чили тээшэ ба Латинска Америкын бусад орону[illegible] тээшэ өөрынгөө экспортые урга[illegible]хажа байна. Дайнай түрүүшын[illegible] неделинүүд соо США ба Ур[illegible] Америкын хоорондохи агаарай ре[illegible]нүүд 75 проц. олон болоһон ба[illegible] Нью-Йорско банкирнууд ба най[illegible]шал урда американска рыног[illegible] тээшэ ярана. Латинска Америка[illegible] худалдаан кредитоэлдэг (м[illegible]гөөр хангадаг), экспортно-импор[illegible]нэ банк ехэ забда сүлөө[illegible] хүдэлмэрилжэ байна. Рузвел[illegible] болбол, Урда Америка тээшэ э[illegible]портые финансировалхын зор[illegible]гоор экспортно-импортнэ бан[illegible] гүрэнэй урилаамжануудые ха[illegible] зуугаад миллион доллароор ехэд[illegible]хые эрһэн байна.

США-гай империалистнууд б[illegible]бол Латинска Америкаһаа А[illegible]лиие эсэсэн түрихын тул[illegible] Европодохи дайе хэрэглэхээ ор[illegible]доно. Энэ факт болбол, США [illegible] Англиин хоорондохи арсал[illegible]нуудай үе сагань хатадаа һ[illegible]гадаг тухайда британска поли[illegible]ческэ деятельнүүдэй мэдүү[illegible]нүүдэнь алитухай худал зуур[illegible] байнаб гэжэ үшөө дахин бэ[illegible]на. Энэ хүсэтэ империалистич[illegible] хоёр гүрэнүүдэй хоорондын [illegible] зүрисэлдөөнүүдэнь ургалжа[illegible] байна. Эгээн хурса зүрисэл[illegible]нүүдэйнь нэгэн болбол Лати[illegible] Америкын рыногэй түлөө тэм[illegible] болоно. Хэрбээ хоердохи им[illegible]риалистическэ дайнай удаа[illegible] һаань, Англи хадаа эдэ ры[illegible]гүүдһээ оролон түригдэжэ м[illegible] байна.

В. Ла[illegible]

Харюусалгата редактор
Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландарашвили 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-[illegible]; отдел партийной жизни — 7-[illegible] — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-[illegible]; отдел писем — 5-07.

Типография [illegible].

Уполномоченный Бурглавлита № 379